ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
- БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 5-го ВЕРЕСНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK FRIDAY, SEPTEMBER 5, 1975 No. 166. VOL. LXXXII.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ У ЗСА ВІДБУЛО ЮВІЛЕЙНИЙ З'ЇЗД

Крумлин, Па.– (с.г.) В днях від 29 серпня до 1 вересня ц. р. тут в українській баптистській церкві, пастором якої є Адам Штурма, відбувся 30-ий Ювілейний З'їзд-Конвенція Об'єднання Українських-Баптистських Церков у ЗСА, під час якого переобрано на голову Об'єднання пастора Івана Поліщука, на голову Гуртків Жіночого Об'єднання переобрано Ніну Возьну, на голову Гуртків Молоді переобрано Василя Галича, та відзначаючи Міжнародний Рік Жінки і Рік української Жінки,обрано Софію Гарбузюк як „Жінку Року Об'єднання у ЗСА".

Софія Гарбузюк
„Жінка Року"

З'їзд, гаслами якого були: „Праведність люд підіймає, а беззаконня — то сором народів" (при. Соломона 14:34) і „Пильнуйте, стійте у вірі, будьте мужні, будьте міцні!" (I Кор. 16:13), почався в п'ятницю, 29 серпня, нарадами членів Президії Об'єднання та членів поширеного Комітету. В суботу, 30-го серпня, під час дня відбулися ділові наради Об'єднання, Об'єднання Жіночих Гуртків і Гуртків Молоді. Під час нарад делегати поодиноких церков заслухали звітів з проведеної праці поодиноких секторів Об'єднання, провели дискусію, аналізуючи позитиви і негативи праці, вислухали звітів Мандатної, Виборчої і Резолюційної комісій, признали абсолюторію з признанням уступаючим управам та обрали Управу Об'єднання на біжучий рік в особах: пастор Іван Поліщук — голова, пастор Олекса Гарбузюк — генеральний секретар, пастор Ярослав Папроцький — заступник голови, пастор Дмитро Марійчук — секретар, пастор Володимир Домашовець — заступник секретаря, пастор Іван П'ятковський — скарбник, Михайло Якубович — заступник скарбника, пастор Василь Ковалик і Михайло Возьний —кандидати. За статутом до складу Управи Об'єднання належать також голова Західнього Об'єднання мгр Олександер Гурин, голова Об'єднання Жіночих Гуртків Ніна Возьна і голова Гуртків Молоді Василь Галич.

Вечором в суботу, після спільної вечері, відбулося зібрання Гуртків Молоді під проводом голови Василя Га-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Заповідають VIII Крайовий З'їзд ТУСМ-у

Крайова Управа Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ) повідомляє, що VIII Крайовий З'їзд цього Т-ва відбудеться в суботу та неділю, 27 і 28 вересня 1975 року, в конференційній залі „Пенн Сентр Ін" при 20-ій та Маркет вулицях у Філядельфії, Пенн. Реєстрація усіх делегатів почнеться в суботу, о годині 9-ій рано.

У програмі З'їзду заплановано відбути панель на тему: „Зовнішня діяльність українців у діяспорі". Запрошені доповідачі: д-р Маруся Бек, колишня голова Міської Ради міста Детройту, ред. Ярослав Гайвас, відомий публіцист інж. Богдан Федорак, один з віцепрезидентів Українського Конґресового Комітету Америки, та Роман Зварич, секретар Крайової Управи ТУСМ-у. Програмову доповідь на тему: „Майбутня праця українського студентства, а зокрема студентів ТУСМ-у", виголосить довголітній тусмівець Лев Іваськів. Крайова Управа ТУСМ-у запрошує українське громадянство до участи в панелю та на доповіді.

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У СЕРПНІ 1975 Р.

Округа (осідок)	Кільк. Відд.	Прид. чл. у серпні	Разом у 1975 р.
ОКРУГИ ПЕНСИЛЬВЕНІЇ			
Філядельфія	38	17	166
Піттсбурґ	18	12	109
Шамокін	20	13	101
Аллентавн	12	12	53
Вілкс Бері	9	1	12
Скрентон	9	—	3
Разом:	106	55	444
ОКРУГА МЕРИЛЕНДУ			
Балтімор	9	2	31
ОКРУГИ НЮ ЙОРКУ			
Ню Йорк	34	15	140
Сиркюзи — Ютика	13	9	74
Трой	7	5	44
Рочестер	9	3	57
Боффало	10	1	27
Разом:	73	33	342
ОКРУГИ НЮ ДЖЕРЗІ			
Нюарк	22	10	99
Джерзі Сіті	11	8	78
Перт Амбой	12	12	70
Пассейк	7	1	32
Разом:	52	31	279
ОКРУГИ ІЛЛІНОЙ, МИЧИГЕН І ОГАЙО			
Чікаґо	35	23	129
Детройт	20	17	81
Клівленд	20	13	133
Янґставн	9	4	17
Разом:	84	57	360
ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ			
Ню Гейвен	19	6	61
Бостон	5	2	13
Вунсакет	6	5	10
Разом:	30	13	84
ОКРУГИ ЗАХІДНІХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ			
Центральна	6	1	7
Міннеаполіс	7	3	19
Ст. Луїз	6	—	—
Разом:	19	4	26
Необ'єднані Відділи в ЗСА	20	7	41
ОКРУГИ КАНАДИ			
Торонто	25	9	110
Монтреаль	10	5	44
Ніяґара	9	3	45
Захід Канади	19	1	24
Разом	63	18	223
Загальна сума	456	220	1,830

ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ САМОБУТНОСТИ

ЗАКЛИК ШКІЛЬНОЇ РАДИ УККА ДО БАТЬКІВ

Збереження самобутности українського народу в діяспорі багато залежить від виховання нашого майбутнього покоління, від виховання його в дусі національному й релігійному, від вдержання його у сфері українознавства. Про це в першу чергу повинні пам'ятати батьки, які мають найбільший вплив на своїх дітей. Вони є першими виховниками й вчителями ,тому їм треба мати на увазі, що при здобуванні освіти дитина української діяспори у великій мірі збагатить свою духовість через пізнання народу, до якого національно приналежить, бо саме це має домінуючий вплив на формування характеру й світогляду молодої людини, на вироблення свідомости життьової її мети та завдань супроти своєї Батьківщини.

Тож відвічальним обов'язком українських громад у ЗСА, а особливо молодих батьків є те, щоб в біжучому шкільному 1975-76 році всі українські діти дошкільного віку від 3-5 років життя були охоплені зайняттям у світличках, якими опікуються жіночі організації, а 5-ть річні діти обов'язково повинні бути учасниками підготовчих кляс, які є підбудовою існування українського шкільництва й українських молодечих організацій. Підготовчі кляси повинні бути й діяти в кожній місцевості нашого скупчення при кожній Рідній Школі Українознавства, а де ще їх немає, там належить творити, бо праця й навчання в тих клясах сповняють дуже важливу ролю в процесі виховання дітей. Сама назва вказує, що в тих підготовчих клясах під час всяких забав, головно ручних зайнять як: рисування, малювання, витинання, моделювання, ілюстрування прочитаної казки відбувається підготова дітей до навчання й праці в майбутніх школах, координуючи при тому системи навчання між дошкіллям, а нижчими клясами елементарних шкіл. Також завданням тих кляс є поєднати духовості дітей, хованих різними методами, в одну гармонійну цілість, навчити їх жити в спільноті без еґоїзмів і еґоцентризмів, у співпраці цілої громадки.

Дорогі Батьки! Допоможіть і подбайте, щоб Ваші діти, відвідуючи дошкільні кляси, хоч один раз в тиждень вчились української мови, молитви, й пісні, вчились любити свій український многострадальний нарід. Доложіть усіх старань, щоб Ваші малята в гурті своїх ровесників пізнали себе й свою ідентичність, щоб вже від раннього дитинства на засадах морально-етичних заповняли свої юні душі добром і любов'ю, яка ніколи не прохолоне, яка в майбутньому побуджуватиме у них снагу й силу до творчої праці серед українського громадянства в ім'я всім нам спільної ідеї — Волі Українського Народу.

Отож, в днях реєстрації по школах зголосіть своїх дітей на зайняття в підготовчі кляси, що буде найкращим виявом Вашого зрозуміння виховних і навчальних проблем нашої молоді. Рівнож тим чином причинитесь до відзначення ювілейного року 25-річчя існування Шкільної Ради — УККА і жертвенної праці членів її Управи та вчителів на ниві українського шкільництва.

За Управу Шкільної Ради — УККА

Д-р Едвард Жарський, голова
Наталія Хоманчук, реф. Дошкілля

Ню Йорк, вересень 1975.

В Москві змінили однострої для школярів, але немає де їх купити

„Ню Йорк Таймс" з 2-го вересня ц.р. помітив репортаж свого кореспондента Дейвіда К. Шиплера, який пишучи про початок нового шкільного року в московських школах, згадує також про клопоти батьків у зв'язку з новим зарядженням Ради Міністрів Російської СФСР про введення нових одностроїв для шкільної дітвори. Зміни відносилися зокрема до хлоп'ячих одностроїв, які колись були неприємно сірими, а тепер їх замінили на темно - сині з дещо ширшими штанами внизу. Хлопчики з радістю чекали цієї зміни в надії, що вони краще виглядатимуть в нових одностроях. 1-го вересня усі хлопці мали вже прийти до школи в нових односроях. Але це тільки теорія, — пише Шиплер, — бо на практиці цього, при найкращому бажанні хлопчиків і їхніх батьків, не можна було здійснити. Тільки два склепи в Москві продавали від половини серпня нові шкільні однострої і біля них збиралися великі черги народу по 800 і більше людей в кожній. Шкільні власті пересилали батькам „запрошення" з повідомленням коли вони повинні прийти до склепу за одностроєм, але і тут виявилось непорозуміння, бо ніхто не вмів пояснити до якої саме крамниці треба зголошуватись. Одяг в крамницях видавали без огляду на розмір і тому батьки мусіли ще вживати заходів, щоб його поправити, боячись, що як хлопчик прийде до школи без тієї уніформи, його не впустять.

З цього приводу багато москвичів написали протестні листи до газети „Комсомольская Правда", яка, на здивування багатьох, ті листи помістила. Згідно з цими публікованими листами, у яких в першу чергу обвинувачується текстильну індустрію, батькам доводилось простоювати за однострoєм цілу ніч, щоб рано, коли відчиняються крамниці, бути вперeді і ближче до дверей. Дітей в черзі замінювали батьки і навпаки, щоб не стратити місця, а один школяр стояв у черзі з номером 899 і не відомо коли йому доведеться одержати однострій.

Краще виглядають справи з дівчатками, бо вони покищо залишаються у старій традиційній уніформі, яка хоч їм не подобається, але за те не приносить їм так багато клопоту. Виступаючи в обороні дівчаток, свого часу газета „Советская Культура" писала, що ще ніхто досі не зумів подивитися на зміну одностроїв для дівчат очима школярів.

ТОВАРИСЬКА ЗУСТРІЧ

Керґонксон, Союзівка. — Бувші мешканці Мюнхену-Фюріхшуле і околиці відбудуть тут 20 і 21-го вересня ц.р. Товариську Зустріч. В програмі: вечеря, забава і розмови. Зголошення приймає Управа Союзівки.

В'ЯЗНІ ВОЛОДИМИРСЬКОЇ ТЮРМИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗНУЩАННЯ НАД В. МОРОЗОМ

Вашінґтон (Комітет Оборони Валентина Мороза) подає нові вістки про долю Валентина Мороза, який дальше перебуває у Володимирській тюрмі. В одержаному повідомленні сказано, що від коли совєтська влада перервала телефонічну комунікацію з академіком А. Сахаровим і Т. Ходорович в Москві, вісті про В. Мороза дуже дорогочні і неповні.

Згідно з новими інформаціями — два в'язні Володимирської тюрми, Гігель Бутман і Георгій Давидов, довідавшись про запроторення виснаженого голодівкою і хворого В. Мороза в тюремний карцер, написали протест до голови комісії народного здоров'я Ради Національностей СССР Тімакова. Протест цей був написаний 12 січня 1975 р. і зразу був сконфіскований тюремною адміністрацією, а обидва в'язні були покарені забороною побачення з родиною. На протести Бутмана і Давидова тюремна адміністрація відповіла, що такий протест повинен був написати сам В. Мороз і що в листуванні не можна будь-котрого в'язня називати „політичним", бо таких в СССР, мовляв, немає.

Стало відомо, що зимою цього року В. Мороз перебував у крилі ч. 2 Володимирської тюрми і що після перервання голодівки його посадили з умовохворим в'язнем на ім'я Опельфельд. Після настирливих домагань, В. Мороз був запроторений до карцеру, камера 1-85, на два тижні. Після цього невідомо в якій частині тюрми Мороз перебуває, хоч над ним тяжить загроза загроторення у психіятричну тюрму.

Попередні інформації про те, що В. Мороза хочуть довести до божевілля передаючи до його камери різні звуки, підтверджені новими вістками з України які тільки що сюди дісталися.

Таємниче вбивство в совєтському літаку

Лондон, Англія. — В середу, 3-го вересня, великий совєтський транспортовий літак типу Ілюшін, який курсує між Ню Йорком і Москвою, приземлився на летовищі в Лондоні з тілом мертвої людини. Речник Скотлянд Ярду заявив, що застрелений чоловік був членом залоги літака, правдоподібно помічником пілота. Лондонська поліція ніби то вдоволена, що „немає жадних доказів кримінального злочину" та що це був, мовляв, „акт самовбивства". Цей же речник заявив, що літак на вимогу совєтських властей продовжуватиме свій лет до Москви з тілом вбитої людини. В часі посадки на летовищі були представники совєтської амбасади в Лондоні, як також відпоручники англійської поліції і цивільної авіяції. Американці становили переважаючу більшість подорожних в літаку, які їхали до Москви з візитою. Една Мореас, 23-літня секретарка, яка поверталася з вакацій в Ню Йорку, заявила, що приблизно о год. 7:30 ранку літаком раптово потрясло і він почав збільшуватись швидкість. Вона побачила, як одна із стюардес поспіхом бігла в сторону відділу першої кляси з банькою кисня. „Нам було сказано, — заявила вона, — що хтось поповнив самогубство".

ПОЛІТИЧНА КРИЗА В ПОРТУГАЛІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Лісбона, Португалія. — П'ятнадцять годинна сесія високих старшин португальської армії, яку вони відбули в місцевості Танкос у днях 2 і 3-го вересня ц. р., закінчилась винесенням резолюції, яка вимагає від президента Франціска да Коста Ґомеза негайного відкликання номінації колишнього прем'єра Васко Ґонсальвеса сильно піддержуваного Комуністичною партією Португалії на становище шефа генерального штабу армії. Рішено також не брати участи у загальній нараді генералітету, яку скликає президент на п'ятницю, 5-го вересня, щоб тим самим унеможливити затвердження номінації Ґонсальвеса. У зв'язку з цими протестами, соціялістична преса опублікувала звернення свого лідера Маріо Сореса до президента Ґомеза, у якому Сорес, в імені Соціялістичної партії, вимагає скорої децизії президента. „Тепер не час на паралізуючі компроміси", — говориться у зверненні Сореса. „Сповняйте свої обов'язки згідно з вимогою більшости військовиків, політичних партій і народу і побачите, що країна піде за вами без жадного спротиву" — говориться в кінцевих рядках листа соціялістичного лідера.

У міжчасі новонайменований прем'єр Португалії адмірал Хозе Батіста Пінгеіро де Азеведо натрапляє на труднощі у формуванні нового кабінету з огляду на те, що партії Соціялістична і Народних демократів не бажають розпочинати розмов, аж до часу полагодження справи Ґонсальвеса. Маріо Сорес, який обвинувачує Ґонсальвеса, що він є інструментом Комуністичної партії у її поході до захоплення влади у Португалії, висловив також побоювання, що затягання справи Ґонсальвеса може допровадити до військового перевороту, в наслідок чого до влади можуть прийти знову крайньо-праві елементи.

Тим часом хаос в португальській колонії Анґолі, яка повинна 11-го листопада ц. р. одержати самостійність, поглиблюється. Три ревалізуючі між собою політичні групи ведуть відкритий змаг зброєю і людські жертви подвоїлись. Терпить також біле населення, яке стає жертвою нападів чорних африканців, що вбачають в них поневолювачів. Військові частини, які Португалія бажала відтягнути вже в кінці жовтня, мабуть залишаться й далі в Анґолі, якщо не треба буде посилати підкріплення, щоб вдержати порядок. Тим самим і офіційне проголошення самостійности Анґолі може протягнутись на неозначений час.

НАУКА В ШКОЛІ СУМА

Ню Йорк. Н.Й. — Дирекція Школи Українознавства Осередку СУМА ім. ген. хор. Тараса Чупринки інформує, що наука в Школі яка приміщується при 315 Схід 10 вулиця почнеться в суботу, 13-го вересня ц.р. о год. 9-й ранку. Перед наукою школярі і учителі візьмуть участь у Богослуженні, яке відправиться в церкві св. Юрія в Ню Йорку. Реєстрація дітей до Школи відбувається кожного вечора від год. 7-10 і в суботу (цілий день) в канцелярії Осередку СУМА.

РЕД. Я. ГАЙВАС, ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РЕФЕРЕНТ КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ 200-РІЧЧЯ ЗСА, ВІДВІДУЄ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ

Ню Йорк. — Уже з початком цього тижня і рівночасно з початком нового повакаційного сезону Український Крайовий Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення делеґував свого другого заступника голови і організаційного референта ред. Ярослава Гайваса, щоб він відвідав поодинокі українські громади, інформуючи їх про цілі і завдання та пляни Комітету і мобілізуючи ці громади для найширшої активности для здійснення цих плянів і завдань. Як це стверджено в надрукованому у вчорашній „Свободі" зверненні-заклику Комітету, ці завдання мають подвійну мету:

Ред. Ярослав Гайвас

1. Заманіфестувати перед цілою Америкою наш вклад у її розбудову, виявити нашу всебічну участь у її дотепершньому розвиткові та підкреслити нашу ролю й увагу в її дальшому рості. Ми завжди були, є і будемо творчим чинником у житті цієї країни, разом з іншими будемо її розбудовувати й зміцнювати внутрі й назовні, вносячи свої особливі, питомі вартості, які разом з такими самими вартостями інших творять американську дійсність.

2. Зрушити українську громаду в ЗСА до посиленої праці, піднести її на вищий рівень та згуртувати для цього якнайширші кола. Наша сила в цій країні є важливим, а в майбутньому буде ще важливішим засобом у життьовій творчості й визвольній боротьбі українського народу.

Наш Крайовий Комітет вважає, що саме 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського Поселення в цій країні дають виїмкову нагоду виконати ці завдання, якщо українська громада, всі її організації й установи та всі їх члени словом і ділом, своєю активністю і своїми пожертвами до цього причиняться. Розгорнення тієї активности та мобілізація всіх наших сил і ресурсів для її проведення є головною метою поїздки заступника голови і організаційного референта Комітету ред. Ярослава Гайваса та його відвідини поодиноких наших громад. Ред. Я. Гайвас уже відвідав громаду в Трентоні, тепер є у Філядельфії і на черзі є Балтімор, Вашінґтон та громада стейтів Меріленд, Делевар і Пенсильванія. Поїздка ред. Я. Гайваса не є обмежена часом.

ЕКЗЕКУТИВА УККА МАТИМЕ ЦІЄЇ СУБОТИ ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Ню Йорк. — Цієї суботи, 6-го вересня, тут у приміщеннях Українського Інституту Америки, при 2 Іст 79-ій вулиці відбудеться в год. 11-ій перед полуднем перше повакаційне пленарне засідання Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, із звітами з пророблeної праці та схваленням плянів праці на ближчу і дальшу мету на порядку дня цих нарад. Звітуватимуть зокрема речник Президії Екзекутиви із постанов двох відбутих засідань Президії, касир мґр Уляна Дячук звітуватиме про стан каси та про плян акції збірки Національного Датку на новий бюджетовий рік, президент проф. Лев Добрянський поінформує про його багатобічну активність у Вашінґтоні, дальше будуть інформації про працю Крайового Комітету 200-річчя ЗСА і 100-річчя Українського Поселення, про перебудову дому УККА - СУА та зв'язаних з цим коштів та ін. Програма цих нарад включає зокрема розгляд двох важливих справ: Резолюцій Політичної Ради, запропонованих її головою проф. Іваном Вовчуком, та проєкт діяльности в Об'єднаних Націях, запропонований д-ром В. Шандором. Окремо буде обговорена також справа встановлення Бюра СКВУ для активности в Об'єднаних Націях в Ню Йорку.

Відбудеться благословення площі під будову нової церкви у Вашінґтоні

Вашінґтон. — В неділю, 14-го вересня ц.р. Владика Василь Лостен в імені Митрополита Амврозія Сенишина, ЧСВВ, при співучасті духовенства поблагословить площу під будову церкви Пресв. Родини у Вашінґтоні, при Гервуд Ровд і Тейлор вулиці, біля Української Католицької Семінарії св. Йосафата. Урочистості, у яких візьмуть участь і складуть короткі привіти представники церковних властей, федерального уряду, управи міста Вашінґтону, Комітету 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя українського поселення в ЗСА та парафії Пресв. Родини — розпічнуться о год. 3-й по полудні.

Після акту посвячення відбудеться перекуска, що її приготовлять пані, членки Парафії. О год. 5-й по полудні в залі Арчбішоп Керол Гайскул відбудеться мистецька програма, у якій візьмуть участь соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку бас-баритон Андрій Добрянський, Капеля Бандуристів Станиці І-ї УД УНА з Нюарку під управою Осипа Головацького та мистецьким керівництвом Володимира Юркевича, танцювальний Ансамбль Осередку СУМА з Філядельфії під мистецьким керівництвом Миколи Бойчука та вокально-інструментальний ансамбль під управою проф. О. Сушко-Наконечної з Вашінґтону.

З нагоди цих святкувань випущено пропам'ятну книгу, що її отримають безплатно парафіяни і гості. Книжка подає важливіші дані з життя парафії та українських організацій, які діють у столиці. Парохом церкви Пресв. Родини є тепер о. Степан І. Шавель, ЧНІ, а головою Комітету благословення площі під будову нової церкви, Володимир Задорецький.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа нашого самозбереження

Заклик Шкільної Ради УККА до наших батьків, щоб починали шкільне виховання своїх дітей в дусі їхньої великої української спадщини вже від передшкілля, надрукована в цьому числі „Свободи" на першій сторінці звичайними літерами і фарбою тільки з чисто технічних причин. Він бо, цей заклик, заслуговував би на те, щоб його надрукувати великими і золотими літерами, бо до великого і вартіснішого від золота він відноситься. Що ж бо може бути більше і важливіше та дорожче для батьків і для громади та для народу, як самозбереження не тільки фізичного, але в першу чергу — в нашому випадку — етнічно-культурного. Яку вартість матимуть усі наші святині, народні доми та інші будівлі, в яких ми так любуємося і для яких та на які віддаємо стільки часу, уваги, енергії і гроша, якщо вони будуть порожні, або й заповнені не тими, для яких вони таким важким трудом і великим коштом здвигнені! Так, усі ці наші будови власне і здвигнені з думкою про наше самозбереження, про виховання нашого наслідця в рідному дусі і в рідній культурі. Це наше перше завдання і воно повинно мати нашу головну увагу.

У цьому конкретному випадку, у цій справі, до якої відноситься заклик Шкільної Ради, першу і головну відповідальність поносять батьки. „Громада", одна чи друга громадська установа не візьме ж силою нічиєї дитини за руку та не попровадить до української світлички на забаву й науку. Це можуть вчинити тільки батьки і на них громада може мати свій вплив. Як немає сумніву, що кожна мати і батько люблять своїх дітей та бажають їм добра, так і не може бути сумніву, що вони скористають з цієї великої нагоди і можливости, що їм і їхнім дітям дають наші рідні світлички та рідні школи в цьому теперішньому, таки справді в кожному, зокрема, в моральному відношенні, розтерзаному світі. Прочитайте з увагою надруковану побіч статтю дописувача з Парижу про „обідніле серце", що в неменшій, якщо не більшій мірі відноситься до ситуації і в насиченій добробутом Америці, де минулого року зареєстровано понад десять тисяч матерів нешлюбних дітей нижче 15-го року життя!

Ми, як громада, маємо багато важливих і корисних справ, які вимагають нашої уваги, нашого труду та нашого не тільки гроша, але і серця та розуму. І між цими справами таки за найпершу треба вважати справу нашого самозбереження і нашого майбутнього, яка поєднує головні наші особисті, родинні, громадські й народні інтереси. Ця найперша справа починається від нашого дому і вже від передшкілля-світлички.

Взаємокорисна зустріч

Як недавно інформовано, українські підприємці Філядельфії почали влаштовувати полуденки-зустрічі з американськими політичними і громадськими діячами, щоб ближче познайомити їх з українською філядельфійською громадою, її осягами, потребами та плянами на майбутнє. Першим гостем на такому полуденку, що відбувся 14-го серпня ц. р., був міський радний Джозеф Зазичний, рівночасно провідний діяч місцевої польської громади та близький співпрацівник філядельфійського посадника Френка Різза. Українські підприємці Філядельфії плянують відбувати подібні полуденки-зустрічі з іншими міськими чи стейтовими урядовцями та громадськими діячами.

Почин наших філядельфійських підприємців добрий і гідний наслідування. Тільки тоді, як політичний діяч чи урядовець одержить точні інформації про кількість українських мешканців в даній місцевості, про їхні потреби, бажання тощо, тільки тоді можна сподіватися з його боку заходів в користь тієї української громади. Не можна вимагати, щоб міський радний, член стейтової чи федеральної леґіслятури, чи інший політичний діяч або урядовець на власну руку збирав інформації про наші пляни і бажання і старався їх задовольнити. Ми самі мусимо подбати, щоб про нас і про наші пляни знало якнайбільше американських політичних і громадських діячів. Варто пригадати, що ті урядовці чи законодавці щокілька років стараються про перевибір і потребують голосів. Ці голоси вони можуть здобути тим, що задовольнять вимоги чи побажання різних груп людей, включно з етнічними групами. Але, щоб задовольнити ті вимоги, то кандидат мусить знати, що така етнічна група існує в його виборчій окрузі та довідатися про її силу і спроможність. Спільні зустрічі-полуденки є одною з багатьох можливостей і форм таких взаємокорисних зустрічей, що їх можна і треба влаштовувати.

Знесено урядову контролю над цінами нафти

Вашінгтон. — У понеділок, 1-го вересня, перестав діяти закон, який давав Урядові право контролювати ціни американських нафтових продуктів, але речники Білого Дому та Конгресу не думають, що ціни раптом дуже зростуть, бо існує можливість, що президент Форд і законодавці прийдуть до компромісу щодо енергетичної проблеми. Під час нарад із чільними демократичними законодавцями, президент Форд минулого тижня заявив, що хоча накладе „вето" на законопроєкт Конгресу, який пропонує продовжити урядову контролю принаймні на 6 місяців, то натякнув, що готовий опісля підписати новий законопроєкт, який продовжував би цю контролю на 30-45 днів, але протягом того часу Конгрес мусів би виготовити компромісовий плян, який ступнево ліквідував би урядову контролю над цінами нафти. Президент твердить, що знесення контролі цін заохотить американські фірми збільшити свою продукцію, що мало б зробити ЗСА більш незалежними від інших держав щодо постачання пального.

„А СЕРЦЕ ЛЮДСЬКЕ — ДОКРАЮ ОБІДНІЛО..."

Париж. (Т. Дж.) — Який чудовий Париж у серпні, коли він півпорожній, коли вулицю переходите без страху бути переїханим, коли хідники вільні для вас. А зокрема, коли впала літня спека й можна йти та йти довгими алеями чи блукати вуличками Латинського кварталу, не потіючи. Тут вийдете на малу площу, що її замикає старовинна церква, якої не знайдете на жадній поштовій картці, бо... вона не має перспективи для фотографування, а зрештою — таких „невідомих" церков у Парижі сотки. Там вийдете на величезну площу з лагідними голубами й єгипетськими колонами собору або державної будови. Ще іншим разом опинитесь несподівано за вузьким закрутом, на півплощі, яку виповнює одне-одиноке дерево і стара фонтанна. Відчуваєте накопичення віків старої культури, неквапливість архітектури, що викінчувала кожен ґзимс, що з любов'ю клала камінь на камінь, не зважаючи на будування мешканців, на соціяльну несправедливість, на релігійні війни, на підбої і переслідування, які виганяли людей у далекі світи, на береги Канади чи Люїзіяни . . .

Дихаючи вільно, роздумуєте над поступом цивілізації, бодай у цивілізованій частині світу, що будувався насиллям і кров'ю, щоб врешті дійти до добробуту й пошанування людської гідности. Та ось кіоск кричить новими виданнями вечірніх газет і ви, сівши на лавці, окружені голубами й передвечірньою прохолодою, дивитесь на першу сторінку й неохоче пробігаєте підпис під великою знімкою, що представляє заковане в кайдани подружжя, яке — як пару волів у нас на Поліссі — веде поліцист, наче б на налигачі.

Що сталося? — Ця пара дорослих людей (їм коло сороківки) поїхала на вакації, залишивши дома двоє дітей, яким заплачено в пекарні довгу білу французьку булку на кожен день вакацій і це все. Ні молока, ні цукру, нічого на обід чи вечерю... Хіба це можливе, хіба це ймовірне в цивілізованій країні, яка стільки стигматизувала людожерів і „дикі традиції" Тарпейської гори, з якої скидали ненормальних дітей? — Можливе й дійсне. Вражені й заскочені, спробуйте пошукати документації. Що вона вам скаже?

У Франції кожного літа, при виїзді на вакації, люди „забувають" на хідниках 6.000 псів і котів, якими приємно бавитися, але що з ними робити на вакаціях? Та це далеко не все. У Франції залишають по притулках і лікарнях 4.000 старших віком — бабунь і дідусів, — з яких половину „забувають" відібрати після вакацій. У Франції залишають на хідниках або дома 9.000(!) дітей, їдучи на вакації. Не тікаючи від вогню чи війни, але їдучи на вакації, „щоб відпочити й набратися сили, привернути собі людський вигляд після року праці"...

Крик П. Тичини з поеми „Скорбна Мати" ми прикладали до трагедії нашої Батьківщини, до вийняткових подій війни та нелюдської, насильницької революції. Але до якого краю обідніло людське серце в нормальних умовинах. В нормальних? — Ні, в умовинах ненормально високого добробуту, коли порівняти умовини життя Франції із життям в Україні.

Авжеж Франція не вийняток. Не маємо даних з інших країн, але вони напевно однакові, або дуже й дуже подібні. Поцікавтесь Ви, читачі, цією проблемою у Вашій країні. Маючи докладні дані, напишете мені, чи Франція вийняток . . .

Але про це мовчать усі. От одного дня зробимо сенсацію у пресі, іншого, — в радіо, ще іншого в телевізії. І спочинемо на лаврах обурення. І це не будуть одинокі лаври. Ми заслужено спочинемо й на лаврах заслуги наших братів і сестер в Україні, куди висилаємо (або — вислали, бо й це зменшується) пакунки для сиріт з наших родин, що підібрали дітей, яких батьки загинули від переслідувань окупанта. Скільки то в час війни, а зокрема по війні, сиріт виросло в родинах, які не мали що їсти самі, але брали сиріт і не на тижні, чи місяці, а вигодували їх і дали їм освіту. Але... Це наші рідні, та не ми. Ті рідні, що жили — та й тепер живуть — у злиднях і під вічною загрозою. Ми ж живемо у світі, де людське серце докраю обідніло й нехай нас Бог боронить дійти до такого стану.

Але чи ми далеко від похилої площі, по якій можна скотитися до стану, де тисячі власних дітей „забувають" на хідниках, їдучи на вакації? Коли послухати обурення нашого загалу в ЗСА й Канаді розвитком соціяльної опіки в користь „нероб", в користь кольорових співгромадян, робиться страшно, що й ми недалеко від страшного обідніння серця.

Та повернімося до французів, щоб вільніше говорити.

Франція належить до найбагатших країн в Европі. І до найвільніших. Тому тут преса весь час говорить про покривджених та протестуючих. Недавно відбулися дуже голосні демонстрації проституток, що протестували проти того, що їм пишуть протоколи й беруть кари за вистоювання під ліхтарями та карають їхніх любовників, підозріваючи цих любовників у проксенетизмі. Протестували й гомосексуалісти, що їх ще не зовсім визнали. Були й протести жінок, яким не легалізують „шлюбів" із жінками. Усе це належить до системи свободи. Але в цьому концерті покривджених нема голосу тих, що про них говорить невблаганна статистика.

А є у Франції мільйон людей, що з різних, дрібних, причин не дають собі ради і бідують. Нема кому їм допомогти. Є два мільйони калік, один мільйон вдів із дітьми, три мільйони бідних старших віком. Разом це дає число — сім мільйонів бідних на 52 мільйони населення.

Уряд не має засобів, бо люди „не можуть" платити більших податків, а коли б їх до цього змусити, то хто знає, як би вийшли вибори... Але одночасно найскромніші підрахунки кажуть, що проституція визначається річним бюджетом у сім мільярдів (мільярдів!) франків. І десь же ті мільярди беруться. Витрачаються без примусу. Бо для приємности, нехай як сумнівної, але витрачаються. Бідний, безженний араб, що на праці на чужині, витрачає місячно 200-400 фр. Багатші витрачають тисячі й тисячі, коли не рахувати мільйони, що витрачаються для утримання коханок з окремими помешканнями, автомобілями і т. п. Демократія не може їх переслідувати. Згода, бо коли почнете переслідувати за одне, скінчите переслідуванням за інше. Але — але, де людське серце, щоб 7 мільйонів бідували? І то серед повного добробуту?

А може це лише французьке серце докраю обідніло?

І. Свіг

МОСКВА, АМЕРИКА ТА ХЛІБ

В американській та українській пресі багато пишеться про торговельні контракти між американськими торговельними компаніями та Совєтами, які закупили вже в Америці поверх 10 мільйонів тонн пшениці та інших сільськогосподарських продуктів, як кукурудза, соєві боби та ячмінь, та що Москва має намір купити ще додатково великі кількості цих продуктів. Одночасно вона поробила заходи забезпечити постачання зерна з Канади та Австралії, де закупи також становлять мільйони тонн.

Всі ці відомості та закупи є пов'язані з великим недобором сільськогосподарської продукції в СССР, що всі є результатом дурної, вперто доктринерської політики супроти сільського населення цієї московської сучасної імперії, яка не може наладнати хліборобства, бо в основі помилок лежить доктрина, що селянин — це ворог соціялізму і комуністичної партії, отже ця велика частина населення має бути знищена — перероблена на „пролетаріят"...

Московські доктринери не згадують, хто та як оснував та впровадив у життя цю нелюдську доктрину про знищення селянства. Наведемо тут писання В. І. Леніна: „Голод є наслідком специяльного соціяльного порядку; так довго, як цей порядок існує, таких голодів неможна уникнути: вони можуть бути ліквідовані тільки скасуванням цього порядку (життя) в суспільстві... в цьому сенсі голоду не можна уникнути, але він виконує позитивну ролю. Винищуючи селянську економіку, він примушує селян виходити зі села до міста, себто допомагає створювати пролетаріят, і допомагає так прискорювати індустріялізацію країни... голод примушує селянство викривати фундаментальні факти капіталістичного устрою і тим нищити довір'я до царського режиму та допомагає приходові революції... бажання певних кляс країни прийти з допомогою голодуючим... є бажання продовжувати соціяльний порядок... солодкі сантименти інтеліґенції..." (Ленін, Сочінєнія, т. 8). Цей арґумент став основою пізнішої політики Москви у відношенні до селянства та плянів його знищення, переведеного під час т. зв. колективізації та сучасного повільного закріпачення через нову систему трудових книжок.

Ми навели кілька цитат з цієї вимовної статті Леніна, писаної в 1905 році з нагоди капітуляції фортеці Порт Артур під час російсько-японської війни. Голод, про який згадував Ленін, шалів у волзькому районі в 1892 році.

Видатний американський автор пише, що в стратегії Леніна дефитизм був постійним елементом її, бо він вважав, що кожна поразка уряду є здобутком для революції, хоч з цим приходять нещастя для цілого народу і навіть смерть.

А ми можемо добавити, що як для Карла Маркса, так і для Леніна селянство було ворогом революції, отже його треба ліквідувати, — для цього потрібний терор. Думка, яка стала основою всієї післявоєнної політики комуністичної партії, як про це зазначає не один раз в своїх писаннях А. Солженіцин.

Коли трапився голод в 1921 році, Ленін шукав можливости дістати допомогу на Заході, але цинічно звернувся не до буржуазних урядів - держав, а до „робітників та селян" Західньої Европи та Америки („Сочінєнія", т. 32), але той заклик був дурний та майже нічого не дав. Проте, з допомогою прийшла Америка, яка вислала організацію АРА на чолі з Гувером, хоча його діяльність не була дозволена в Україні. Тоді голодували на Поволжі, в Україні та Північному Кавказі разом 22,558.500, з яких на п'ять губерень України припадало 9 мільйонів. Ось показові результати допомоги: АРА годувала 10,387.688; організація Нансена — 1,496.250 осіб, а „Інтернаціональний комітет" — 91,209. Проте це не перешкоджає Анні Панкратовій у її праці писати: Американська організація АРА робила різні саботажі та перешкоджала відбудові совєтського господарства".

(Закінчення на стор. 4-ій)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Борис Олександрів. КАМІННИЙ БЕРЕГ. Поезії про любов, про життя і про смерть. 1872-1975. Об'єднання Українських Письменників „Слово". Ню Йорк — Торонто. Мистецьке оформлення М. Левицького, Торонто, 1975, ст. 69.

Пишучи про попередню збірку поезій Олександрова „Колокруг", згадали ми були, що в його поезіях є дещо песимізму. Автор не заперечив цього і тепер немов виправдує себе в окремій поезії „Апологія", вміщуючи її наприкінці своїх оригінальних поезій, та словами славного маляра Вінсента Ван Гога. Ван Гог твердить, що всі люди живуть в обставинах із моментами мелянхолії й розпачу. Та самосвідомі люди можуть бути часом у розпачі, і „все ж вони не нещасливі".

Та ще цікавіша постава „Апологія", яку наведемо в цілості:

Ця книжка знов
така сумна,
Що за сторінкою
гортаючи сторінку,
Я наче п'ю терпкий
остій вина,
Накрінлого на руті
ги барвінку.

Та що зроблю? Таке
моє перо,
Такі мої сонети і сонати.
Бо радість — моє
позичене добро,
Що ледве взяв,
як треба віддавати.

І я віддав. І десь кудись
до зір,
Чи до людей, до іншої
роботи,
Вона пішла. І знову
на папір
Мої терпкі, гіркі
лягають ноти.
Ну, ось вони. Собі
чи не собі
Ці тінями люстровані
озерця?
Прийміть і їх. Є радість
і в журбі,
І в смутку є тепло
людського серця.

Автор із філософічним спокоєм дивиться на людське життя, на любов і на смерть, не попадаючи в розпач:

Не боліти за марні згуби,
Не двоїти свої
страждання.
Треба вміти, стиснувши
зуби,
Умирати ледь-ледь
зарання.

У вірші „Не нарікай!" автор пише, що „щасливим бути кожен з нас хотів би. Та щастя де? В собі його шукай!"

Воно було б, можливо,
справедливо
На цій землі для всіх
створити рай.

Та бачиш сам — це
зовсім неможливо.
Не нарікай,
Кріпись —
Не нарікай!

Поет бачить у своєму синові „своє відшуміле юнацтво", і повчає його, що „життя не проходить безхмарно".

Сину - дитино, старайся
прожити не марно.
В щасті чи горі — в собі
не принижуй людини.
Сину мій, сину...

У вірші „Над могилою батька" читаємо:

Спи спокійно в чужій
землі.
Я прийшов помолитися
тут біля тебе.
Може птиця сюди
принесе на крилі
Пошум теплого вітру
з-під рідного неба.

В цій збірці маємо 35 оригінальних поезій і 7 перекладів. Всі вірші бездоганні формою. Ритміка, рими, асонанси й оповідання та епітети свідчать про те, що Б. Олександрів опанував поетичне ремесло як дійсний мистець майстер, який шліфує свої строфи, як шліфувальник свої самоцвіти. Зокрема вражають в Олександрова дактилічні закінчення: промені — що мені; тиранила — оманлива; відгомону — ні спомину; світлої осені — покошені просині.

Вірш поета звучить немов пісня:

Там де золото й просинь
Онтарійського літа,
Серед кленів і сосен
Я ховався від світа.

Автор готує до друку нову збірку поезій, вже четверту. Читач хотів би в ній побачити більше сонця, як хмар, більше весни й літа, як осени й зими, більше хвали життю, як згадок про смерть.

І ця збірка Олександрова прекрасно оформлена мистцем малярем М. Левицьким, який подбав не тільки про обгортку й тверду прекрасну обкладинку, але і про чотири односторінкові ілюстрації в тексті.

*

Михайло Качалуба. НАШ ТАЛАНТ. Поезії. Париж, 1975, ст. 71. Обкладинка: Іван Лазор. З портретом автора.

„Наш талант" — це вже четверта збірка поезій д-ра Михайла Качалуби. Читачі „Свободи", здається, ще не зустрічалися з цим прізвищем на сторінках щоденника, тому треба б дещо про нього сказати.

Він народився 1908 року в селі Романові, гімназію закінчив у Тернополі, медицину в Женеві, де й одружився. Як лікар працював у Словаччині, де видав першу збірку поезій для дітей в 1966 році — „Польові

(Закінчення на стор. 3-ій)

Роман Рахманний

ПЕРЕХРЕСТКИ ШЛЯХІВ НАШОГО ЖИТТЯ

ІІІ.

IV.

Щойно на весні 1947 року, коли мені довелося переїхати у Нідерлянди, я запропонував Закордонному Представництву УГВР, щоб на моє місце вони взяли Михайла Сосновського на редактора бюлетеня Української Пресової Служби. Так і сталося. Він декілька місяців редаґував українське видання тієї пресової служби, що мала ще окремі видання теж німецькою, англійською та французькою мовами. Водночас він тоді розпочав співпрацювати з тижневиком „Час" у Фюрті, який ми спільно з Р. Ільницьким організували ще 1945 року. Саме наша газета „Час" (за редаґування М. Колянківського) була для Сосновського журналістичною школою на ділі..

У серпні 1948 року Михайло Сосновський уже знав, що він поїде до Канади. Про потребу часопису в Канаді, який стояв би на позиціях революційно - визвольної боротьби і зокрема пропаґував би боротьбу УПА, ми обмінялися думками, коли я прибув на короткий час до Німеччини.

Спершу — це була теорія. Однак незабаром виникнув плян „перекинути Романа Рахманного з Голляндії до Канади" і, послідовно, зроблено відповідні заходи. Труднощі з візою спонукали мене запропонувати Михайла Сосновського на редактора плянованої газети в Торонто, що з практичних міркувань повинна б появитися наприкінці 1948 року.

Це був „Гомін України", перший випуск якого оформлено після того, як Михайло Сосновський прибув до Торонто з Едмонтону.

У квітні 1949 року я приїхав до Торонто з Голляндії та після великих труднощів фінансового характеру переформував двотижневик на тижневик. У тому тижневику Михайло Сосновський працював як заступник головного редактора і відав питаннями внутрішньої української політики.

Він мав хист і терпеливість займатися цими питаннями, проводити вечори на переговорах і дискусіях, вислуховувати безконечні балачки членів дирекції, діячів і недіячів, щоб наприкінці добитися якогось малого успіху, вирішення чи резолюції.

Нічого дивного, що коли почалось організування Ліги Визволення України, як товариства активних прихильників визвольної боротьби України, тоді Михайло Сосновський займався переважно організаційними справами. Роман Рахманний оформлював принципи діяння і написав Деклярацію Ліги Визволення України.

Мабуть це і була психологічна основа того, що наші дороги дедалі розходилися. Коли я вийшов із „Гомону України", навесні 1951 року, Михайло Сосновський залишився, хоча погоджувався з моїми думками у більшості спірних питань.

Коротко у 1956 році наші дороги схрестилися знову.. З його ініціятиви.

Він тоді був уже підприємцем — домобудівельником та ініціятором газети „Розбудова", присвяченої економічним питанням українського суспільства. Деякий час я редаґував цю газетку, що швидко розвивалася, але продовжувати тієї роботи не міг — і не хотів, бо не вірив у газету без політичного ґрунтя. А втім, я і працював, і вчився в Торонтському університеті.

Дороги, дороги, дороги . . .

V.

Людина його таланту, енерґійности, ініціятивности і з незалежними фінансовими засобами не могла зникнути з обрію українського життя. І то не лише, як журналіст. Михайло Сосновський мав прагнення стати одним із керівних діячів української еміґрації. Вважаю ці прагнення леґітимними, бо що варта людина без ніяких життєвих амбіцій?.. Тому з вдоволенням я спостерігав його спроби працювати акредитованим кореспондентом у канадському парляменті. І з ще більшим вдоволенням зустрів я його 1967 року в Карлтонському університеті (Оттава), де він мені передав свою першу книжку: „Україна на міжнародній арені 1945 - 1965".

Він казав тоді: „Життя таке коротке, що треба поспішати, щоб залишити щось реального по собі". З тією самою думкою він узявся опрацювати монографію про Дмитра Донцова, що її він видав друком 1974 року.

Журналістичні з'їзди і Світові Конґреси Вільних Українців були для нас нагодами для нових зустрічей і обміну думками. Як завжди, в нього переважала організаційна сторінка роботи в даній констеляції; у мене — теоретичні питання і шукання головних напрямних. Може саме тому Михайлові Сосновському доводилося робити більше компромісів, що в кінцевому підрахунку, таки не відкрили йому дороги туди, куди він, мабуть, хотів дійти. . .

Покінчити із зайвими компромісами, як журналіст, він хотів щиро, і про це виразно говорив під час вечері в Мекместерському університеті, жовтень 1974 року. У присутності моєї дружини, Степана Яворського і інших осіб Михайло Сосновський збуджено говорив:

— „Я вирішив писати тільки те, що я думаю і що я хочу сказати. Наша громадськість потребує журналістів і публіцистів, які б писали і говорили свою думку, а не популярні трафарети".

Казав він це у зв'язку з нашою розмовою про значення громадської думки та її вплив на різні кола нашої громадськости: політичних і громадських діячів, а далі й науковців. Він вважав корисним явищем, що „наша громадськість відчуває і розуміє потребу критикувати свої наукові голови, коли ті голови піддаються міжнародним тенденціям чи популярним „трендам".

Ніби жартома, але серйозно я заохочував Михайла Сосновського до того, щоб ми спільно своїми статтями допомагали витворювати і

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПЕРЕХРЕСТКИ ШЛЯХІВ НАШОГО ЖИТТЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зміцнювати таку громадську думку. Він погоджувався з тим, хоча зазначав:

— Тяжко бути незалежним журналістом, якщо працюєш у чийомусь видавництві, а не у власному...

Тоді у Гамільтоні, я записав з ним ще і радіорозмову, в якій він дуже високо оцінив ідейність редакцій і их працівників українських газет на північно-американському континенті. Майбутнім радіослухачам в Україні він пояснив, що саме ідейність і безкорисливість є таємницею тривалости існування українського друкованого слова у чужомовному океані.

Він боляче відчував брак контакту з читачами в Україні, але тоді саме погодився зі мною в тому, що йому їхати в Україну не слід, хоч як завзято офіційні та „приватні" відвідувачі запрошували його туди.

Мейкестерська зустріч була останньою на перехрестках шляхів нашого життя.

Майже епілог

За весь час, 1938 - 1975, ми тільки рідко обмінювалися листами. Останнім його письмом до мене була фотокарточка у зв'язку з моїм нарисом п. н. „Наш спільний державницький дороговказ: Думки про українську стіну плачу і гордости".

Після того, як цей нарис появився у „Свободі", Михайло Сосновський вислав мені туристську карточку — вид крипти Каплиці Капуцинів у Римі, повну черепів, як мементо нетривкости людського існування. На звороті карточки його машинописний відгук:

„В доказ того, що члени редакційного колективу „Свобода" належно зрозуміли інтенцію Вашої статті про „українську стіну плачу" висилаємо Вам порядком ілюстрації цю картку. Ідея безперечно цікава, але трохи страшно виглядає — принаймні для нас тут". Підпис: Михайло Сосновський, 16 червня 1975.

Я не відповів йому на цю записку, бо мав намір незабаром окремою статтею проаналізувати завваження різних слухачів і читачів щодо теми мого нарису. У тій статті я хотів теж натякнути на небезпеку від заляканости нашого суспільства — недуги, що переслідує українців протягом двох століть. Ще від зруйнування Запорізької Січі.

Але відповідати йому вже не довелось, бо Михайло Сосновський несподівано помер 25 липня 1975 року.

Тепер, прочитавши його записку на фотокарточці, я подумав:

— Михайло Сосновський не належав до заляканих українців, хоча дехто міг би так зрозуміти його записку. Два перехрестки шляхів нашого життя з 1938 і з 1944 років заперечують такий натяк. Тоді, коли було, „справді страшно" і коли всякому справді „вільно було лякатися", тоді він стояв у гурті членів незаляканої нації.

Роман Рахманний

(Кінець)

В СССР продовжують експлуатацію української студентської молоді

Київ. — Орган Центрального Комітету ЛКСМ (Комсомолу) „Молодь України" у числі з 24-го серпня ц. р. помістив чорними літерами повідомлення п. з. „Є студентський мільярд"!", у якому згадується, що „студентські загони України, в обстановці великого трудового піднесення, беруть активну участь у здійсненні історичних рішень XXIУ з'їзду КПРС, переможному завершенні п'ятирічки. Учасники трудового семестру республіки, — пише газета, — працюючи по ударному на спорудженні народногосподарських об'єктів Байкало - Амурської магістралі, Нечорноземної зони РРФСР, Казахстану і Калмицької АРСР, міста Гагаріна, Тюменської, Магаданської, Читинської, як також всіх областей України, 22-го серпня виконали свої соціялістичні зобов'язання на п'ятирічку. Батьківщині подаровано студентський мільярд". Газета також вияснює, кому треба завдячувати цю експлуатацію української студентської молоді, пишучи: „Успіхові соціялістичного змагання сприяла активна громадсько-політична робота партійних груп та комсомольських організацій, лекторів і агіткультбригад". На цьому „мільярді" не закінчилось, бо вже з 1-го серпня „розпочали ударну вахту під девізом „ХХУ з'їзду КПРС — двадцять п'ять ударних днів". Студентська та учнівська молодь республіки працює по - комуністичному, по - стахановськи, сповнена рішимості ознаменувати завершення трудового семестру перевиконанням виробничих завдань на суму 5 мільйонів карбованців". Советські пропагандисти твердять, що „самовіддана праця студентів та учнів України стане ще одним свідченням їх високої ідейної переконливости, відданости справі партії, комуністичного будівництва в країні рад".

Вшанування 31-ої річниці боїв під Бродами в Чікаґо

Для вшанування пам'яті Вояків 1-ої Української Дивізії, тоді ще під назвою „Галичина", що 31 літ тому у місяці липні склали свої юні голови в околицях Бродів у боротьбі із відвічним ворогом України, цим разом перефарбованим на червоно, відбулася в неділю, 20-го липня 1975 р. у катедрі св. Володимира соборна Панахида. Крім членів станиці І УД УНА у панахиді взяли також участь члени інших українських комбатантських організацій у Чікаґо зі своїми прапорами.

Панахиду відслужили: о. протопресвітер Федір Вілецький та диякон Вячеслав Ільчук із катедри св. Володимира та о. крилошанин Павло Джулинський і о. крилошанин Маріян Бутринський зі собору свв. Володимира і Ольги. Співав хор катедри св. Володимира. Проповідь про значення битви під Бродами виголосив о. крил. М. Бутринський.

Безпосередньо, по панахиді, в залі при катедрі св. Володимира відбувся Апель для вшанування пам'яті героїв боїв під Бродами із доповіддю командира УПА інж. Степана Ґоляша. Апель закінчено піснею „Не пора, не пора".

Роман Б. Прихан

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дзвіночки". Та після окупації Чехо - Словаччини російськими військами в 1968 році д-р Качалуба переселився в батьківщину своєї дружини, Швайцарію, де й живе досі. В 1971 р. появилася друга збірка віршів Качалуби, під заг. „Бульварами серця", а рік пізніше третя — „Вільним крилом".

Четверта збірка віршів М. Качалуби називається „Наш талант" — це значить талант українського народу. В ній маємо 41 вірш.

Йосиф Андрієнко пише в статті в цій збірці на ст. 67, що в попередніх збірках „поет дав волю своїм почуттям — любов до батьківщини, до коханої дружини, дітей... і матері". Поет - лікар пише і про свою професію та про смерть!

Ой, ти нікого не минеш.
Це вічна правда,
та пожди!
Твоя черга аж після мене,
Во я життя повинен
боронить,
Воно є перше. Нема життя,
нема тебе...

Наші „модерні" поети та їхні опікуни не дуже захоплювалися б поезіями лікаря, який не соромиться писати про свою віру в Бога. Господній дух сотворив землю і на ній призначив окремий загін для України й українців, які мають здати звіт, що вони зробили з цим загоном:

О, Господи! Усі ми грішні,
та вірні ми Твоїм
завітам
і ми кохаєм наш загін;
ми крови вилляли без міри,
ми стільки жертв дали
в офіру
за наш талант —
за Україну...
І з волею Твоєю, Боже,
ми наш талант очистимо
й розмножим
і весело ми ним задзвоним
в долонях без кайданів,
і вільно битимем поклони
Тобі Єдиному, наш Пане!

Автор боїться, щоб українці не закопали свій талант „партійними сварками", і закликає своїх земляків:

Коли ми врешті
зрозумієм?
Коли зіллємось
в моноліт? —
що роздавить ворожу
змію,
що сповнить предків
заповіт?

У вірші „Пам'яті Усусусів" поет вірить, що

Піднесе голову калина,
здригнеться луг від співугрому,
воскресне в славі Україна,
а ми вернемося додому.

Атвор бачить, що дістьея на еміграції, і він закликає земляків, щоб „не втікали з дому", щоб „рідне багаття не залишали чужому".

Де ви родились, там і
вмирайте,
свої могили внукам
лишайте.

Не рвіть коріння,
бо на чужині —
земля камінням
нашій ростині!

Та ті, „що дома", не сміють „ворогів народу призавати своїми".

Поет вірить, що „не зламать нікому Україну, нам Богом дану землю".

Патріотичні й релігійні вірші д-ра Михайла Качалуби досить осамітнені на тлі нашої еміграційної поезії, яка, можна сказати, немов соромиться згадувати Україну, щоб не зразити своїх, а ще більше чужих лібералів, „українським шовінізмом"...

Правда, загальнолюдське є одночасно українським, та наші письменники у вільному світі повинні так писати, щоб українське ставало загальнолюдським!

Округа СУА в Ню Йорку входить в ювілейні святкування 50-ліття СУА

50 літ, це довгий промежуток часу, в якому виросло два покоління, а в світі наступили великі зміни на полі політичному, господарчому і соціяльному. І саме 50 літ тому декілька наших ідейних жінок, наших піонерок, відчули потребу зійтися разом і заснувати Союз Українок Америки. Ці перші Союзянки відчули та зрозуміли, що будучи зорганізованими вони можуть стати більше корисною одиницею свого народу, який вони залишили далеко за океанами, але думками і серцем вони з ним не розставалися. Тому не диво, що живучи серед чужого оточення, вони добре почувались у своїй організації, та мали можливість спільно працювати. А тепер бачимо, що витривалість у їхній праці та послідовність дали міцні підвалини та допомогли, що СУА, єдина жіноча українська організація у цій країні, яка проіснувала 50 років. І тому Округа СУА Ню Йорку може гордитися, що має у своєму складі один із Відділів який поклав підвалини під цю організацію, а ним є І. Відділ СУА, який і сьогодні є дуже активний.

СУА не є самоціллю для себе, він діє для української спільноти почерез власну багату програму, яка є велика та многогранна, а його головним завданням є ширити правду про Україну, запізнавати співгромадян із українською історією, з культурними і мистецькими надбаннями. Праця СУА проходить різними напрямами. Суспільна опіка довгими роками допомагала потребуючим та щедро жертвувала на різного роду цілі, а останньо широко розгорнула стипендійну акцію. Виховна ділянка діє через розбудову світличок, бореться за збереження нашої ідентичности, працює з тими, які виростають у свідомості хто вони є, до якої нації належать та з часом перебирають на себе обов'язки і будуть тими, які продовжать існування СУА.

Підсумовуючи працю округи СУА в Ню Йорку стверджуємо, за пів століття, що як організація проіснувала так довго, то програма цієї організації цікава і корисна, побудована на шляхетних і вартісних засадах. Тож коли ми діждали 50-ліття СУА немає сумнівів, що будемо його величаво святкувати. Тому Окружна Управа СУА в Ню Йорку разом із її Відділами розгорнула широку підготову, щоб заплановані святкування пройшли величаво та успішно.

В суботу, 4 жовтня 1975 р. в Домівці СУА при 2-гій евеню буде відкрита виставка, яка віддзеркалить бодай частинно ту велику працю, яку пробила Округа СУА в Ню Йорку на протязі 50 літ. Виставка триватиме цілий тиждень. Рівнож в ранніх годинах 4-го жовтня відбудуться панелі на виховні теми. Докладний час і місце своєчасно будуть подані до відома. В неділю, 5-го жовтня в церкві св. Юрія в Ню Йорку о год. 12-ій буде відслужена Служба Божа в намірені СУА, а о год. 4-ій по полудні в Народнім Домі відбудеться урочиста Академія з мистецькою програмою та відзначенням членок-піонерок, а відтак всі присутні перейдуть до Домівки СУА, де після перекуски, будуть мати нагоду оглянути виставку. 11-го жовтня відбудуться „Вишивані Вечерниці" якими закінчимо наші святкування. Віримо, що не буде ні одної Союзянки в нашій Окрузі, яка не була б присутня на цих святкуваннях. Віримо також, що ширше громадянство, головно жіноцтво, візьме активну участь у ювілейних святкуваннях. З жалем мусимо ствердити, що ще велика частина українського жіноцтва є поза рядами СУА. Ювілейні святкування дають добру нагоду приглянутися праці і цілям СУА, а вони напевно стануть заохотою вступити в ряди СУА, де кожна Союзянка зможе знайти для себе поле зацікавлення, буде добре почуватися і зуміє себе проявити. Праця для розбудови нашої організації, головно побільшення її членства, буде добрим подарунком, який ми піднесемо нашій Ювілятці — в 50 ліття її існування.

Лідія Магун

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

Згідно з рішенням Звичайних Загальних Зборів з 23-го березня 1974 р. та уточнюючою ухвалою Управи НТШ з дня 5-го квітня 1975 р. — відбудуться

в суботу, 20 вересня 1975 року

о годині 11:30 перед полуднем, в приміщенні УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 Схід 79-го вулиця в Ню Йорку

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

з таким порядком нарад:

1. Відкриття Зборів.
2. Вибір Президії Зборів.
3. Прийняття Змін і Додатків до Статуту НТШ в ЗСА.
4. Закриття Зборів.

Якщо в назначеній годині початку Зборів не явиться приписане статутом число членів, Збори почнуться годину пізніше, без огляду на число присутніх.

УПРАВА НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

СВІТЛИЧКА

83 Відділу СУА в Ню Йорку

ПОЧНЕ СВОЇ ЛЕКЦІЇ

13-го вересня 1975 року

о год. 10-ій ранку в приміщенні

ШКОЛИ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ

ВПИСИ ДІТЕЙ шкільного віку приймається перед початком лекції або телефонічно від 7-9 вечора —

(212) СА 8-8788

Увага! УКРАЇНЦІ в БАЛТІМОРІ І З ОКОЛИЦЬ МЕРИЛЕНДУ! Увага!

ЗАПРОШУЄМО ВАС НА

СУБОТНІЙ ПОПОЛУДЕНЬ ФКУ

13-го вересня 1975 року

година 4-та по пол.

в ДОМІ ТОВАРИСТВА „САМОПОМІЧ"
239 South Broadway, Baltimore, Md.

- Хочемо Вам вичерпно позвітувати про працю Фонду Катедр Українознавства, про стан збіркової кампанії та подати до розгляду фінансовий звіт;
- Хочемо детально поінформувати Вас про діяльність Гарвардського Центру Українських Студій;
- Хочемо також прилюдно висловити щиру подяку всім Вп. Членам ФКУ за їхню підтримку першорядної справи.
- Відтак — запити, зауваження, побажання, дискусія.
- Доповідатимуть референти Головної Екзекутиви ФКУ і репрезентант гарвардського українського середовища.
- Вельмишановних Членів ФКУ і всіх, хто цікавиться проблемами українознавства та розвитком українських студій в одному з найкращих американських університетів — дуже просимо прибути на ці наші суботні сходини.
- Одночасно запрошуємо всіх і на нашу недільну святкову зустріч: 14-го вересня ц. р., в церкві св. Михаїла, 524 S. Wolfe St., Baltimore, Md.
- О год. 10-ій ранком, Впреп. о. монс. Петро Мельничук, духовний опікун ФКУ, відслужить торжественну святу Літургію за здоров'я і Господнє благословення для всього Членства ФКУ, за повний успіх нашого спільного труду.

Головна Екзекутива Фонду Катедр Українознавства

Наступні Заупокійні Богослуження за померлих Членів ФКУ відслужать 12 жовтня ц. р. Впреп. Отці — монс. Петро Мельничук в Балтіморі і Андрій Назаревич у Віллімантику.

БОЛЕТНА ШКОЛА

Роми Приймн-Богачевської

62 St. Marks Pl.
NEW YORK, N.Y.

оголошує вписи

для хлопців та дівчат

на рік 1975-76

Балет, українські народні танки та руханка для пань.

НЮ ЙОРК — вписи: в Балетній Школі — середа, 10-го і четвер, 11-го вересня, від 3:30-7 веч.

Початок навчання 16-го вересня 1975 року.

НЮАРК — Школа св. Ів. Хрестителя, вписи 15-го вересня, від 3-6 веч.

Твориться МОЛОДЕЧИЙ АНСАМБЛЬ УКР. НАРОДНИХ ТАНКІВ під керуванням РОМИ ПРИЙМИ - БОГАЧЕВСЬКОЇ та РОМАНА СТРОЦЬКОГО.

Інформації телефонічно (212) OR 7-7187

Щире Спасибіг

Родині, Друзям і Знайомим за вислови співчуття. І Тим Усім, які вшанували пам'ять

бл. п.

Д-ра СИДОРА СЕМБАЯ

жертвуючи Заупокійні Служби Божі і датки на добродійні цілі.

ОКСАНА-СЕМБАЙ-ГАЛИЦЬКА з РОДИНОЮ

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

„Рідна Школа"

в НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.

РОЗПОЧИНАЄ СВІЙ 1975-76 РІК НАВЧАННЯ

СЛУЖБОЮ БОЖОЮ

в суботу, 6-го вересня 1975 р.

год. 9-та рано

в УКЦеркві св. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ

ВПИСИ

- Після Богослуження відбудуться вписи дітей, розподіл годин і кляс та зустріч з Батьками в приміщенні Школи св. Івана Хрестителя при вулицях Сенфорд і Айві в Нюарку, Н. Дж.
- ПОВНЕ НАВЧАННЯ починається в СУБОТУ, 13-го ВЕРЕСНЯ, в год. 8:30 рано, в приміщеннях Школи св. Івана Хрестителя.
- ДОДАТКОВІ ВПИСИ дітей прийматиметься в СУБОТИ перед годинами навчання протягом місяця вересня.

Подбайте всі, щоб обхопити якнайбільше українських дітей в школах українознавства.

Дирекція і Адміністрація Школи Українознавства — Т-во „Рідна Школа" Опікун Ш.У.

В СЬОМУ ВСЕ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моєї Невіджалуваної ДРУЖИНИ

МАРІЇ ШАДИНСЬКОЇ

відбудуться

Поминальні Богослуження

а) в ЧЕТВЕР, 11 ВЕРЕСНЯ, о 10-ій год. ранку в ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ в БАВНД БРУКУ — ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ, а після неї, там же на могилі — ПАНАХИДА;
б) в НЕДІЛЮ, 14 ВЕРЕСНЯ, після Служби Божої, в церкві СВ. ПОКРОВИ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, 12-та Північ вул. — ПАНАХИДА;
в) в НЕДІЛЮ, 21 ВЕРЕСНЯ, після Служби Божої, в катедрі СВ. ВОЛОДИМИРА в ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Північ 5-та вул. — ПАНАХИДА.

Прошу про участь в Богослуженнях і про молитви за спокій її душі.

о. СТАХІЙ ШАДИНСЬКИЙ, муж

Відкриття Футбольного Сезону 1975-76

Metropolitan Oval, Maspeth, Brooklyn, N.Y.

60th Street and 60th Court

Неділя, 7-го вересня 1975 р., год. 8-ма веч.

УСК НЮ ЙОРК – НОТА/BAVARIAN S.C.

G.A.F.A. 11 Division South

Передзмаг резерв о годині 6:15 вечора

Звернення Управи УСК-у: У зв'язку з рішенням Управи УСК-у, змагатися цього сезону виключно українськими футболістами, ще не є заповнені 18-ти членні „ростери" першої і другої футбольних дружин. Отсим звертаємося до молодих українських футболістів великого Ню Йорку і околиці вступати в ряди наших сеньйорських дружин. Щоб могти брати участь в перших змаганнях УСК-у, змагуни мусять підписати декларації, паси (обов'язкові два фота) до п'ятниці, 5-го вересня 1975, включно. Прохаємо голоситися вечорами в домівці УСК-у при 33 East 7th Street, New York City. При цьому повідомляємо, що Ліга змінила правило, що дозволяє виміну чотирьох змагунів, чим дозволить більшій кількості змагунів грати в першій дружині.

„МЕТА"

Орган Державного Центру УНР в екзилі

видає

Українське Інформаційне Бюро в Мюнхені.

Замовлення разом із передплатою (6.00 долярів у рік) прошу зголошувати в представника в ЗСА, в майора К. Марущака. Адреса:

Mr. K. Maruszczak
66 Finlay Pl. Newark, N.J. 07106

Управа „Рідної Школи"

при ПАРАФІЇ ЧЕСНОГО ХРЕСТА в АСТОРІЇ

повідомляє, що

ВПИСИ ДІТЕЙ

НА НАУКУ УКРАЇНОЗНАВСТВА, РЕЛІГІЇ ТА ЗАЙНЯТЬ В ДОШКІЛЛЮ

— відбудуться —

- в П'ЯТНИЦЮ, 12-го ВЕРЕСНЯ, від год. 7-9 веч. в ЦЕРКОВНОМУ БУДИНКУ при 37-09 31st Avenue, Astoria, N.Y.,
- в ПЕРШИЙ ДЕНЬ НАУКИ почнеться в СУБОТУ, 13-го ВЕРЕСНЯ, о год. 9-ій ранку СЛУЖБОЮ БОЖОЮ в церкві Чесного Хреста в намірені доброго здоров'я учнів і гарних успіхів в науці в біжучому 1975-76 шкільному році.

Директор школи — НАТАЛІЯ ХОМАНЧУК

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

сл. п.

ЗЕНОНА КОРЧИНСЬКОГО

буде відправлене

ЗАУПОКІЙНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в п'ятницю, 5 вересня 1975 р.

в год. 7-ій вечора

в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

при 7-ій вулиці

Того ж самого дня будуть відправлені СЛУЖБИ БОЖІ: в НЮ ГЕЙВЕН, Конн., ГЕМСТЕД, Л. Ай., ВЕСТ АЙСЛІП, Л. Ай., РОЧЕСТЕР, Н. Й., ГАНТЕР, Н. Й. та в РИМІ, Італія.

Про ласкаву співучасть в цих Богослуженнях та про святі молитви в намірені Покійного просять —

ЕВГЕНІЯ КОРЧИНСЬКА — дружина
НІНА ВІЛЬЧИНСЬКА — сестра
та вся Родина

МОСКВА, АМЕРИКА ТА ХЛІБ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

(Історія СССР. Підручник для шкіл. Москва, 1946 р.).

Тепер стане зрозуміло, чому Москва пише так багато про потребу успішного збору врожаю, кличе для допомоги військо та погрожує селянству репресіями за спроби заховати собі щось для прожитку, щоби уникнути можливого голоду. Тому СССР купує закордоном хліб, але мовчить про те, що ці єдині країни, які мають харчі для продажу, є „ненависні капіталістичні" держави: Америка, Канада та Австралія...

Америка, в якій мільйони робітників „страждають" як „жертви" капіталізму, є спроможна продавати не тільки Совєтам, але багатьом країнам зерно, годувати мільйони у цілому світі, а „передова соціялістична країна", що „будує комунізм", неспроможна прохарчувати своє населення.

Нагадаємо, що в СССР були періоди голоду в 1921-22 рр., 1933 та велика харчова криза в 1946 році. Знову були зроблені великі закупи зерна в Америці, а також в інших країнах у 1972 році, коли Москва купила в Америці поверх 10 міл. тонн. Треба завжди пам'ятати, що ліквідація селянства, перетворення його в пролетаріят є основою московської комуністичної партії, але перетворити сільське господарство у щось подібне на фабрики зерна та інших продуктів є утопія того самого ґатунку, як і „побудова комуністичного суспільства".

Ми не маємо покищо точного огляду, які саме райони СССР потерпіли від посухи та інших причин недобору врожаїв, але частинно відомо, що в цім списку є Північний Кавказ, район Ставрополя, частинно Кубані, Західній Сибір, також Казахстан, деякі райони Приволжя та Україна. Треба уважно слідкувати за дрібними нотатками в совєтській пресі, щоб можна було нанести на карту ті райони, які найбільш постраждали від посухи та від невміння вести сільське господарство.

Москва могла б легко перейти на іншу систему сільського господарства, якщо б не московська впертість та безглузде чіпляння за доктрину марксизму - ленінізму про „будову комунізму", неначе річ іде про справу будови стіни чи шляху. Доктрина ж говорить, що вже настав період комунізму, але чомусь в Юґославії і Польщі та сама віра в комунізм дозволила в досить великих розмірах вести приватне сільське господарство та обмежити непродуктивну колгоспну систему. Тепер вже ці обидві країни роблять закупи зерна в Америці та в інших країнах, бо Москва відмовилась дати їм продукти харчування, які вона продавала їм по збільшених цінах, купуючи в них натомість промислові вироби, зокрема це стосується Польщі.

Цікаво, що приватні, присадибні, господарства в СССР досить значні кількості продуктів для прохарчування в порівнянні з колгоспами, бо їх господарі працюють на своєму з енерґією та знанням, коли в колгоспі селянин-невільник системи, якого держава обкрадає кожний день, працює без мотивації, під примусом несовісних керівників, що їх єдиною метою є якнайбільше його експлуатувати.

Хрущов колись обіцяв обігнати Америку, але з того нахвалювання тільки можна бачити підтвердження, що у капіталістичних умовинах країна вміє ліпше господарювати, зокрема в аґрарному відношенні. Адже в ЗСА тільки 4 відсотки всієї робочої сили працюють на фармах, проте вони спроможні досягати якнайкращих успіхів в с/г продукції та харчувати не тільки Америку, але давати широку допомогу та продавати харчі всім, хто того потребує.

Політика широкої харчової допомоги інших країнам, часом без оплати грішми, не мала впливу на політичне положення в країві, яка одержувала таку допомогу. Наприклад, Індія на протязі багатьох років дістала харчів на 85 більйонів долярів, а проте надії деяких лібералів не справдилися, що так можна вплинути на політику Індії та зменшити її нахил вбік Совєтів. Ця політика виявилася помилковою.

Комерційний підхід до продажу харчових продуктів є ліпший шлях, аніж політичні розрахунки. Деякі економісти гадають, що можна б робити обмін американського зерна на совєтську нафту та деякі сирівці, як нікель, хром та манґанові руди. Одне є певне, що Москва мабуть буде приневолена обмежити постачання хліба всередині країни, може навіть відновити картки, а для Америки потрібна широка кампанія інформації на ввесь світ про закупи зерна Москвою.

Потрібна пропаґанда про повну невдачу колгоспної системи в засязі совєтського господарства, що посуха та інші стихійні явища є тільки частинною причиною недобору зерна в СССР, адже в СССР були невдачі врожаїв і в 1963, 1965 та в 1972 роках. Спеціялісти гадають, що СССР може мати на 41 мільйонів тонн зерна менше, як було пляновано для 1975 року, вони уважають, що Москва потребує закупити закордоном найменше двадцять п'ять мільйонів тонн зерна, більшість якого мабуть буде куплена в ЗСА.

Цікаво, що Китай у цьому році мав начебто досягти достатню продукцію харчів, і перший раз в житті країни не потребуватиме імпорту, особливо пшениці, але останні відомості говорять, що в певних районах, зокрема в басейні Жовтої ріки, Хуанґ-го, була посуха, що вплинула неґативно на врожай пшениці. Але Пекін все ж таки зробив драстичні зміни у своїй фінансовій політиці, він зменшує видатки на військові потреби, а збільшує асиґнування для індустрії та сільського господарства.

Китай рівночасно побільшує експорт рижу, а замість нього купує закордоном пшеницю, що є дешевша ніж риж. Населення центрального та південного Китаю мусить привчатися вживати дешевший харч, що в тоталітарній системі можна перевести, тобто: „Їж те, що тобі дає гарна комуністична система, не май буржуазного нахилу потурати своєму смакові", „невільник мусить бути вдячний, що господар його взагалі харчує..."

Американський фармер вміє не тільки задовольнити потреби всього американського населення, але також легко харчувати в разі потреби інші країни, які потребують харчів.

Під час нашої останньої вакаційної подорожі нам довелося бачити знову широкі простори центральних стейтів Америки, де закінчувалися жнива пшениці, оглядати безконечні поля кукурудзи, що є основою продукції м'яса та інших харчів, і лани соєвих бобів, адже в часи нашого перебування в Манджурії, країні, яка в 1920 роках була майже єдиною країною, що постачала тоді соєві боби та олію з них, а нині Америка є головним їх експортером, так само як рижу, що колись був привілей Південносхідньої Азії, особливо Бурми, а також Філіппін.

Наслідки недостачі зерна в СССР будуть виявлені пізніше, коли на кін подій вийдуть інші факти з економіки країни, наприклад, зменшення постачання м'ясних продуктів, молока та пов'язаних з тим харчів. І може тоді Москва буде примушена поглянути більш уважно на внутрішню свою господарську ситуацію і на те, чи величезні витрати на озброєння оправдуються сучасним положенням у світі. Їй треба було б переглянути всю її політику насаджування всюди нікому непотрібного комунізму. Проте, ледве чи доктринери КПСС спроможні думати реально та оцінювати дійсність життя у світі без „комуністичнозабарвлених" окулярів московського шовінізму.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лича. У цьому зібранні, поза релігійною частиною, відбулася багата концертова програма, в якій взяли участь багато молодих талантів. Були виступи з грою на різних музичних інструментах, хорові точки, а атракцією цієї частини була гра на органах талановитого майстра того інструменту, молодого інж. Ігоря Домашовця, а відтак і гри на фортепіяні разом з його сестрами Лярисою і Ириною Домашовець. Були також хорові точки молоді і хорів Чікаґо та Філядельфії, а також дуети, тріо і квартети з Міннеаполісу, Ніоарку і Вайнеленду, Н. Дж.

В неділю о год. 10 ранку відбулося торжественне Богослуження, в якому участь взяли всі делеґати та гості, а відтак спільний обід і знову ділові наради та вечірнє Богослуження і, вкінці, концертова програма. Слід відмітити, що вперше виступили збірний жіночий хор, збірний чоловічий хор і хор молоді, в якому співала понад сотня молодих дівчат і хлопців з різних стейтів Америки від Каліфорнії по Мейн. Треба окремо відмітити також надзвичайно вдалий виступ бандуриста пастора Володимира Домашовця, який виконав ряд пісень, граючи на бандурі, в товаристві дружини Олександри, дочок Лярися й Ірини та сина інж. Ігоря.

Милою несподіванкою для всіх учасників З'їзду був вибір Софії Гарбузюк на „Жінку Року Об'єднання". Софія Гарбузюк це мати семеро дітей у віці від 28 до 8 років життя, 5 дочок і 2 синів. П'ятеро старших дітей покінчили високі студії, а про сина Олексу була недавно згадка в „Свободі", що одержав високе відзначення за журналістичну працю в Чікаґо. Чоловік „Жінки Року" Софії Гарбузюк — це пастор Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства в діяспорі, член Президії Світового Конґресу Міжнародної Ради Християнських Церков. Будучи учасником цьогорічного Конґресу ХЦВСвіту, що відбувся в Кенії, Африка, пастор О. Гарбузюк подбав про те, що перший раз в історії африканського континенту повівав український синьо-жовтий прапор поруч прапорів представників інших вільних країн світу. Пастор О. Гарбузюк є активним також в суспільно-громадському житті.

Як уже згадано, під час Богослужб слово Боже проповідували пастори з різних місцевостей: пастори: І. Поліщук, О. Гарбузюк, Я. Папроцький, В. Домашовець. І. П'ятковський, А. Перехрест, Іван Ковальчук, М. Теслюк, І. Барчук, В. Бура, І. Беркута, Д. Марійчук, В. Ковалик та мґр Гурин.

З'їзд одноголосно затвердив 10 резолюцій, у першій з яких сказано: „Організація Об'єднаних Націй проголосила 1975 рік Міжнародним Роком Жінки і тому, що в Україні та цілій совєтській імперії жінки переслідувані й ув'язнені за їхні особисті переконання й тому, що там панує дискримінація й пониження жіноцтва, 30-та Конвенція ОУЄБЦерков у ЗСА засуджує дискримінацію та переслідування українського жіноцтва в Україні і жадає звільнення з в'язниць і концтаборів жінок, які ув'язнені за релігійні, громадські та політичні переконання".

Згадати б, що всі учасники З'їзду відчували відсутність заслуженого лідера праці на церковній і національній ниві, письменника, редактора д-ра Лева Жабка-Потаповича, який перебуває в лічниці на серцеву недугу.

Український Народний Союз та редакцію „Свободи" під час З'їзду репрезентував головний організатор Степан Гавриш, який мав нагоду вітати делеґатів і гостей під час вечірнього зібрання в суботу, в якому взяло участь понад 350 осіб.

Пластовий Скобиний Круг відбув Велику Раду

Боффало (Д. І. Павлічко). — Серед зелені й дощу Скобиний Круг, Юнацька Ланка Кадри Пластових Виховників, відбув свою Велику Раду на Новому Соколі в днях 23-24-го серпня 1975 року.

Шості Збори Конференції Українських Пластових Організацій покликали Скобиний Круг, як юнацьку ланку кадри пластових виховників, що охоплює 137 членів в країнах КУПО. Провід Скобиного Круга (пл. сен. П. Содоль — провідник, пл. сен. Л. Крупа — заступник провідника, і пл. сен. М. Раковський — референт вишколів СК) скликав Велику Раду, щоб здати короткий звіт дотеперішньої праці і передискутувати виховні проблеми, зв'язані з пластовим юнацтвом та схвалити рекомендації і устійнити напрямні, що відносяться до виховної праці серед юнацтва, а зокрема для юнацтва старшого віку. Головно продискутовано і устійнено рямці вишколу пластових впорядників і зв'язкових.

36 учасників Скобиного Круга із ЗСА і Канади та 3-оє гостей взяло участь у Великій Раді. До Президії покликано пл. сен. Т. Дурбака на предсідника; пл. сен. Ю. Даревича на заступника предсідника і ст. пл. Ю. І. Павлічка на писаря. Модератором панелю на тему „Аналіза сучасного стану в юнацтві і програма для юнацтва" була пл. сен. Л. Крупа. В панелю брали участь пл. сен. Д. Горбачевська, пл. сен. О. Джулинський і ст. пл. Л. Мазяр. Наради відбувалися по комісіях: Комісія діяльности Скобиного Круга (під проводом пл. сен. Д. Бойчук), Комісія Правильника Уладу Пластового Юнацтва (під проводом пл. сен. І. Ганкевич) і Комісія Програми УПЮ (під проводом пл. сен. Н. Коропецької). По нарадах був вечір, присвячений враженням і прозіркам з подорожі по Україні.

Загальні збори Т-ва Прихильників УНР

Дня 10-го серпня ц. р. в залі церкви св. Юрія Переможця в Міннеаполісі о год. 5-ій по пол. відбулися 24-ті річні загальні збори Товариства. Збори відкрив Семенюк Антін і попросив кол. настоятеля парохії св. Юрія о. прот. А. Кістя відмовити молитву. Дальше зборами вела вибрана Президія: проф. Папара та п-і З. Радченко. Протокол зі загальних зборів з м. р. прочитав о. Кість.

Звіт за попередній діловий рік склав п. Семенюк. Діяльність була різноманітна: відзначено 80-річчя заслуженого учасника Визвольних Змагань ген. Василя Филоновича, влаштовано Академію в честь Симона Петлюри і всіх поляглих за Волю України. Доповідь виголосив Іван Кедрин Рудницький. Т-во брало участь в демонстрації в обороні В. Мороза та інших дисидентів. Одну доповідь п. н. „Бій під Полтавою" виголосив ген. Филонович, який, не зважаючи на свої літа, все ще працює із запалом для добра української справи. Фінансові справи Т-ва представляються добре. 82 члени склали 1837.73 дол.

Крім даних з діяльности Т-ва п. Семенюк насвітлив теперішню політичну ситуацію в світі та висловив свої рефлексії про конференцію в Гельсінках. Учасникам згаданої конференції вислав ДЦ свої меморіяли. Вже появився відгук світової преси і чутно голоси поважних політиків. А теперішня ситуація застає нас в розбитті. А тим часом консолідації годі дочекатися. Переважає думка, щоб консолідація відбулася на базі ДЦ. Знаменним явищем в тій справі була заява поважного числа Українських Академічних Професійних Товариств в „Свободі" з 25-го квітня 1975. Ці товариства висловилися за консолідацію на базі ДЦ. Деякі доповнення до думок п. Семенюка висловив о. Филонович.

До справи політичного положення в світі кілька уваг висловив п. Пакуляк і також подав внесок, щоб уступаючій Управі уділити абсолюторію, що й одноголосно ухвалено.

На прохання загальних зборів стара Управа і Контрольна комісія згодилися і на ца цей біжучий діловий рік вести аґенди Т-ва. Їхню згоду присутні нагородили оплесками.

В минулому році Т-во втратило трьох членів, а саме майорів Радченка і Міщенка та бл. п. Лідію Смовську, вдову по сл. п. генералові Смовському. Їхню пам'ять вшановано хвилиною мовчанки.

У вільних внесках звернено увагу на посилення праці в товаристві, точне вплачування членських внесків та про потребу подбати про дальший успіх нашого організованого життя. Хоча деяким членам товариства вже прийшла 80-ка, а вони ще таки горнуться до громадської роботи. А тим часом деякі молодші не дуже то включаються в громадську працю. Наші ветерани дають нам приклад, як треба працювати.

Василь Пакуляк

ТАРЗАН, Ч. 7357 Впав постріл

Я вертався до хатини, коли пабачив дивне явище!... „В пристані був корабель, а на березі човен... Але найкращим було те, що я побачив групу білих мужчин... Моїм першим імпульсом було побігти до них і привітати їх..." „Але тоді сталася дивна річ... Почалася суперечка... Прозвучав постріл і високий чоловік впав лицем у воду!"